

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobce: **S. S., narozen X**
státní příslušnost Ukrajina
t. č. ve Vazební věznici, 161 02 Praha 6, Staré náměstí 3

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem 170 34 Praha 7, Nad Štolou 3
o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 12. 2021 č. j. OAM-146/LE-VL12-VL16-2021, o udělení mezinárodní ochrany

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 12. 2021 č. j. OAM-146/LE-VL12-VL16-2021 **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal přezkoumání v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, jímž byla žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle §

Shodu s prvopisem potvrzuje I. M.

16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zamítnuta jako zjevně nedůvodná. Žalobce namítal, že lze-li za bezpečnou označit i část země, která splňuje podmínky stanovené procedurální směrnici, způsob, jakým tuto část vymezuje vyhláška č. 328/2015 Sb., považuje za neurčitý. Podle této vyhlášky se za bezpečnou nepovažuje (kromě poloostrova Krym) pouze ta část Doněcké a Luhanské oblasti, která je pod kontrolou proruských separatistů. Takové neurčité vymezení však dle žalobce nelze akceptovat. Rozsah okupované části se totiž může v čase měnit. Skutečnost, že v současné době se konflikt poměrně ustálil a je určitým způsobem teritoriálně vymezen, neznamená, že se tato situace časem nezmění a nezasáhne větší území Doněcké a Luhanské oblasti. Obecně platí, že domněnka, dle které je určitá země označena jako bezpečná země původu, je vyvratitelná a je tedy potřeba v každém jednotlivém případě zkoumat, zda i ve vztahu k dotyčnému žadateli lze danou zemi považovat za bezpečnou. Žalobce vyslovil názor, že v jeho případě tomu tak není, a tím pádem žalovaný při vydání napadeného rozhodnutí pochybil, zamítl-li jeho žádost o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou. Žalobce poukazoval na to, že v rámci řízení prezentoval individuální důvody žádosti o mezinárodní ochranu, přičemž jako hlavní důvod označil problémy z důvodu prozrazení jeho sexuální orientace. Odsoudila jej jak blízká veřejnost, tak i jeho rodina. Ve vlasti byl opakovaně terčem útoku a šikany ze strany sousedů a neznámých osob. Žalovaný v žádném případě nepostavil najisto, že v případě návratu nedojde k opakování prožitého pronásledování. Z jeho výpovědi je přitom zcela zřejmé, že byl vystaven přímým hrozbám a čelil psychickému nátlaku. Žalovanému vytýká zejména to, že hodnotil jeho tvrzení izolovaně a nikoliv ve vzájemných souvislostech. Žalovaný si nepoložil otázku, zda série ústrků, jimiž v zemi původu čelil, nedosahovaly dostatečné intenzity či systematickosti, aby společně, resp. ve svém souhrnu mohly představovat pronásledování, a zda se tedy nejedná o pronásledování na kumulativním základě. Nesouhlasí se závěrem žalovaného, že nesdělil žádnou skutečnost, která by svědčila o tom, že by mohl ve vlasti pociťovat obavu z pronásledování, příp., že by mu nehrozilo pronásledování po návratu do vlasti. Je příslušníkem sociální skupiny (LGBT), která je na Ukrajině vnímána velmi negativně, čímž se netají ani politika státu. Úkolem správního orgánu bylo posoudit míru nebezpečí, která by mu hrozila v případě, že by svou sexuální orientaci neskrýval a projevoval ji zcela otevřeně a veřejně. Jestliže žalovaný nebyl schopen dostatečně prokázat, že k jednání, kterému byl v minulosti vystaven, již v budoucnosti nemůže dojít, měl se v duchu zásady „v pochybnostech ve prospěch“, přiklonit k závěru o existenci odůvodněných obav z pronásledování a měl mu udělit azyl podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovanému se za celou dobu řízení nepodařilo prokázat, že by se v zemi původu mohl vůbec domoci účinné a dostatečné ochrany, jelikož shromážděné informace o zemi původu se k tomuto individuálnímu problému nevyjadřují. Přitom z jeho výpovědi jednoznačně plyne skutečnost, že taková ochrana ze strany státních orgánů nebyla v zemi původu před jeho odchodem vůbec možná, ačkoliv se na státní orgány obracel. Závěry žalovaného proto nejsou v tomto případě správné a napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

2. Žalobce odkázal na relevantní judikaturu a uvedl, že napadené rozhodnutí ve vztahu k hodnocení otázky dostupnosti vnitřní ochrany je nepřezkoumatelné. Žalovaný postupoval v rozporu s § 3 správního řádu, neboť nezjistil stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, zároveň nepřihlížel pečlivě ke všemu, co během řízení vyšlo najevo

a v odůvodnění rozhodnutí neuvedl dostatečně, jakými úvahami byl veden při hodnocení podkladů a výkladu ustanovení zákona o azylu.

3. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a vyslovil názor, že žalobce v průběhu správního řízení neprokázal, že v jeho případě nelze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi původu.
4. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen s.ř.s.), a dospěl k závěru, že v posuzované věci jsou podmínky pro prolomení zásady zakotvené v § 75 odst. 1 s.ř.s., podle něhož při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
5. Podle ust. § 2 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, pro účely tohoto zákona se rozumí bezpečnou zemí původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství, stát posledního trvalého bydliště, 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo v § 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.
6. Ze soudní judikatury, která se týká prolomení obecného pravidla zakotveného v § 75 odst. 1 s.ř.s. a existujících výjimek z tohoto obecného pravidla, se podává (viz např. usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 7 Azs 79/2009-84), že jedna z výjimek plyne z práva na život a ochranu zdraví člověka, chráněných ústavou i mezinárodním právem (např. v článku 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod). Rozšířený senát k tomu poznamenal, že soud nemůže přehlédnout (bez ohledu na obsah žaloby či kasační stížnosti), že pokud by byly dány důvody k ochraně žalobce před hrozící vážnou újmou v zemi původu, které žalovaný nezohlednil za situace, kdy již nepřichází v úvahu žádné další řízení, v němž by mohla být ochrana poskytnuta. Pokud má tedy např. soud k dispozici poznatky o tom, že žadateli je nezbytné poskytnout doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu, neboť její neposkytnutí by bylo narušením zásady non – refoulement a ochranu již nelze poskytnout v jiném řízení, rozhodnutí žalovaného zruší, aniž by taková skutečnost musela být vůbec výslovně namítána, konec citace. Krajský soud dále na posuzovanou věc aplikoval závěry Nejvyššího správního soudu uvedené v rozsudku č. j. 10 Azs 537/2021-31 ze dne 10. 3. 2022, v němž se NSS zabýval otázkou, zda a za jakých okolností má povinnost vzít v potaz válku na Ukrajině, která vypukla během řízení o kasační stížnosti, pro účely přezkumu rozhodnutí o mezinárodní ochraně. Stejně jako v tomto případě se jedná o státního občana Ukrajiny. Krajský soud dále na projednávanou věc převzal závěry Nejvyššího správního soudu v rozsudku č. j. 10 Azs 537/2021-31 ze dne 10. 3. 2022. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud uvedl, že jistě i v nynější věci bylo možné stěžovatele odkázat na to, aby podal novou žádost o mezinárodní ochranu. V sázce je však na rozdíl od věci sp. zn. 8 Azs 27/2012, ochrana života stěžovatele, nikoliv „jen“ ochrana rodinného a soukromého života. Azylový příběh stěžovatele nezakládá na první pohled žádost zjevně nedůvodnou. Nynější situace na Ukrajině je nadto, jak již NSS podotkl výše, bezprecedentní. Nedá se srovnávat s ničím, čemu doposavad azylová

judikatura NSS čelila. Na Ukrajině probíhají intenzivní boje, miliony ukrajinských uprchlíků již dorazily do Evropy či jsou na cestě. Rovněž české orgány řeší potřeby velkého množství uprchlíků z Ukrajiny, zajišťují jejich pobytový titul a otázky související. Právě proto také vláda dne 2. 3. 2022 přijala – z důvodu nutnosti reagovat na migrační vlnu velkého rozsahu – usnesení o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky (č. 43/2022 Sb.). O dva dny později přijala Rada EU rozhodnutí 2022/382, kterým stanovila, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny a zavedla jejich dočasnou ochranu. Za této specifické situace není namístě odkazovat stěžovatele na možnost podat si novou žádost o mezinárodní ochranu. NSS v tomto ohledu přihlédl k obsahu žádosti stěžovatele (která nebyla na první pohled zjevně nedůvodná) a k podobě rozhodnutí žalovaného. Žalovaný totiž založil své stručné rozhodnutí jen na tom, že Ukrajina je tzv. bezpečnou zemí původu. Proto se ani blíže tvrzeními stěžovatele nezabýval. Ovšem nejpozději od 24. 2. 2022 padá výchozí téze žalovaného, že Ukrajina je bezpečnou zemí původu [ve smyslu definice bezpečné země původu v § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu]. Vyhlášku č. 328/2015 Sb., která v § 2 uvádí Ukrajinu mezi bezpečnými zeměmi původu, nelze nadále ve vztahu k Ukrajině použít, konec citace. Krajský soud v dané věci dospěl k závěru, že od 24. 2. 2022, kdy došlo k vojenskému útoku Ruské federace vůči Ukrajině, přičemž vojenskou agresí a válečnými operacemi je dotčeno i civilní obyvatelstvo, které je tak postiženo trvalým rizikem vážné hrozby porušení jeho práv zaručených v článku 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (právo na život, zákaz mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání), nelze Ukrajinu v současné době možné považovat za bezpečnou zemi původu a závěry žalovaného v napadeném rozhodnutí ze dne 20. 12. 2021 proto nelze akceptovat. S ohledem na tento stěžejní právní závěr bylo nadbytečné posuzovat jednotlivé žalobní námitky.

7. Krajský soud z výše uvedených důvodů zrušil rozhodnutí žalovaného podle § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. a věc vrací žalovanému k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s.ř.s. Žalovaný v dalším řízení musí respektovat, že vyhlášku č. 328/2015 Sb., která v § 2 uvádí Ukrajinu mezi bezpečnými zeměmi původu nelze nadále ve vztahu k Ukrajině použít. Žalovaný se bude muset zabývat námitkami žalobce stran jeho tvrzení o nebezpečí, které mu má hrozit v zemi původu a žádost žalobce musí posoudit ve vztahu ke všem formám mezinárodní ochrany, přičemž bude vycházet z aktuální situace na Ukrajině panující.
8. Podle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobci, který měl ve věci zcela úspěch prokazatelně v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 30.05.2022

Mgr. Jarmila Úředníčková, v. r.
samosoudkyně